

Европейска
КОМИСИЯ

Проектът K-TRIO 2 за Европейска нощ на учените 2015 се финансира от Европейската комисия по дейностите Мария Склодовска-Кюри на програма „Хоризонт 2020”

25
септември

ЕВРОПЕЙСКА НОЩ НА УЧЕНИТЕ

СОФИЯ

ПРОГРАМА на Българска академия на науките в Европейската нощ на учените 2015

На светлината – най-важният елемент от реалността, неизменна част от нашия живот, основа на нашето познание и на съвременната научна парадигма – е посветена 2015 г., обявена от Общото събрание на ООН за Международна година на светлината и светлинно-базирани технологии. Науката за светлината е направила революция в медицината, селското стопанство и енергетиката, образованието и изкуството. Днес оптичните технологии намират приложение в почти всички области на човешкия живот и са основна база за инфраструктурата на съвременните комуникации.

БАН-Администрация ул. „15 ноември” 1

16.00 – 18.00 – Математически перформанси „Спирали” – шоу за деца
фойе, БАН-Администрация.

Модератори: доцент Тони Чехларова, професор Евгения Сендова и екип, Институт по математика и информатика на БАН.

17.30 – 18.30 – Научно кафе
зала 207, ет. 2, БАН-Администрация

- „Светлината е живот” – презентация на професор Лъчезар Аврамов от Институт по електроника към БАН за светлината, живота и медицината.
- „Светлината в изкуството” – презентация на доцент Санка Гатева от Институт по електроника към БАН за светлината, науката и изкуството.

18.30 – 21.00 – Европейски щанд
фойе, БАН-Администрация

19.00 – 21.00 – Вечер на талантите
Голям салон в БАН-Администрация

Музикално слайдшоу „Магията на светлината” на доцент Мариана Кънева и доцент Светлен Тончев от ИФТТ-БАН

Музикално-поетична вечер с авторски изпълнения на поезия от учени от различни поколения, както и учени в нестандартната роля на музиканти – певци и инструменталисти. С участието на Вокално студио „Нюша” с ръководител народната певица Нели Андреева – солист на Държавен фолклорен ансамбъл „Филип Кутев”, проф. Дилана Мичева и студенти от НАТФИЗ „Кр. Сарафов”, Агнес Данкова, Виктория Илиева, доц. Елена Кашчиева, доц. Веселин Босаков, Венцислав Йорданов, Ния Сирма Мариан Петрова, доц. Евгения Сендова, д-р Красимира Янкова, д-р Елена Алексова, д-р Александър Крумов, Дариан Георгиев и др.

Акценти:

1. Академик Александър Петров: „За академик Георги Наджаков и откритието, от което се роди ксероксът”.
2. Професор Евгения Вълчева: „Сините светодиоди: от Нобеловата награда до българското участие”.
3. Академик Никола Съботинов: „Началото на лазерните изследвания в България”.
4. Жени в науката: доцент Санка Гатева представя доцент Екатерина Борисова от Института по електроника на БАН – носителка на много награди за научноизследователската си дейност.
5. Младите в науката – доцент Мариана Георгиева от Института по физиология на растенията и генетика на БАН – носител на наградата за най-добър млад учен за 2014г.
6. „За науката и поезията” – чл-кор. Милена Цанева представя стихосбирката „Вселена” на основателя на молекулярната биология у нас акад. Румен Цанев.
7. Член-кореспондент Емилия Пернишка представя сборника „Стъпки 8” със стихове от български учени.

ИЗЛОЖБИ фойе, БАН-Администрация

18:00 – 21:00

- **Фотоизложба „ДИФРАКЦИЯ”.**
Представените в изложбата снимки илюстрират едновременно както светлината с нейните свойства и прояви, така и най-модерните светлинни технологии, в областта на които работи техният автор – доцент Светлен Тончев от ИФТТ-БАН / Richardson Gratings – Rochester (NY) – един от водещите в света специалисти в областта на дифракционните решетки. Изложбата отразява отделни работни моменти от неговото ежедневие на експериментатор: средите с невероятно красивите прояви на светлината – дифрактираща и интерферираща, желанието да се съхрани прекрасния момент от играта на светлинните лъчи и магията на спектъра. Споделените в изложбата мигове ни правят съпричастни към това възшество.

- **„Оптичните технологии за до-добро качество на живота”.**
Съвместна изложба на три института от БАН – Институт по електроника „Акад. Емил Джаков”, Институт по физика на твърдото тяло „Акад. Георги Наджаков” и Институт по оптични технологии „Акад. Йордан Малиновски”, с демонстрация на приложението на оптичните технологии в метрологията, археологията, екологията, медицината, индустрията, шоу бизнеса, ядрените технологии; за диагностика и терапия на онкологични заболявания, фото- и козметична лазерна терапия; екологията, определяне на качеството на храни и хранителни добавки, културно-историческото наследство и др.

КАБИНЕТИ ПО ЛЮБОПИТВО фойе, БАН-Администрация

19:00 – 21:00

- **Институт по електроника „Академик Емил Джаков” – БАН:**
Ще бъдат представени следните направления:
Магнетометрични измервания за мониторинг на електромагнитни замърсявания, определяне на магнитните свойства с приложение в метрологията, археологията, екологията и медицината.
Биофотоника – оптични методи и апаратура за диагностика и терапия на онкологични заболявания, фото- и козметична лазерна терапия.
Микровълнов анализ на почви и атмосфера – екологични и аграрни приложения.
Системи за ЛИДАРНО сондиране на атмосферата – мониторинг на праховото замърсяване, анализ на атмосферната динамика и разпределение на аерозолите над гр. София.
Съвременни спектрални методи за анализ и определяне на качеството на храни и хранителни добавки – принципи и приложения.
- **Институт по физика на твърдото тяло „Акад. Георги Наджаков” – БАН:**
Лазер с метални пъри на маден бромид – оригинално българско изобретение; с което България се нарежда между най-развитите страни в областта на лазерите.
Създаденият за първи път в света такъв тип лазер е внедрен за производство от фирмите: „Пулслайт – България”, „Оптични технологии” – Пловдив, Фирма „Noreld” – Австрия и др.
Приложения: медицина, индустрия, шоу бизнес, ядрени технологии и др.

- **Институт по оптични технологии „Академик Йордан Малиновски” – БАН:**
„Холографски изображения за съхраняване на културно-историческото наследство” с цел популяризиране и опазване на културно-историческото наследство на България. Ще бъдат представени обемни отражателни холограми, записани по схемата на руския учен Денисюк, която позволява възстановяване на изображението с обикновена, бяла светлина. Чрез представяне на холограмите, ценните експонати – копия на музейни експонати, произведения на изкуството и други реликви, стават достъпни за широката общественост.

Национална галерия „Квадрат 500” пл. „Княз Александър I” 1

18:30 – 21:00 – Европейски щанд

18:30 – 22:00 – Постерна изложба с научно-приложни разработки и проекти на учени от БАН

19:00 – 20:00 – Изложба „Светлината през детските очи - източник на енергия”
Представя се от деца от Ia и Id клас на 36 СОУ „Максим Горки”
Изложбата се посвещава и на 100-годишнината от създаването на 36 СОУ „Максим Горки”

Кирило-Методиевски научен център към БАН София, ул. „Московска” 13

17:30 – 21:00

1. Премиера на научно-популярния филм, посветен на Кирило-методиевските традиции в съвременна Европа на режисьорката Ралица Димитрова (сценарист гл. ас. д-р Д. Найденова, КМНЦ-БАН)
2. Приложна дейност: демонстрация на изписване на икона на св. Климент Охридски, изработване на „средновековни” свещници и ръчно направени авторски тейфтери, разделители за книги, апликиране с букви от кирилската и глаголическата азбуки и др. приложни материали, предвидени за забавление на по-младите посетители на КМНЦ.
3. Мултимедийни презентации на научни разработки, които представят част от широкото научно поле на дейност на изследователите от КМНЦ, поднесени в популярен формат:
  - В памет на Учителите. Паметниците на св. Кирил и Методий от края на XX – началото на XXI век;
  - „Канони, песни, автори”;
  - „Кой какво написа – за знанието и библиотеките”;
  - „Учители и покръстители” (Образите на св. Кирил и Методий във възрожденски картини, литографии и зографии).
4. „Градове, пристанища, домове, пазари, търговци и др.” – представяне на книгата „Пътстротата на християнския Изток в разкази от ранното Средновековие”.
5. „Книги за наука и книги за разтуха” (Представяне и популяризиране на издателската дейност на центъра).
6. Конкурс за деца „Кои са Първоучителите”, базиран на AudienceResponseSystem (тип „Стани богат”) – въпроси и отговори с класация в реално време.

Институт за етнология и фолклористика с Етнографски музей – БАН София, ул. „Московска” 6А, Зала 19

19:00 – 21:00

I. Представяне на Националния регистър на нематериалното културно наследство, изработен от експерти от ИЕФЕМ – БАН

В Регистъра се включват дейности (елементи), свързани с всички етнически и религиозни общности, живеещи на територията на страната – както в градска, така и в селска среда. Регистърът се състои от национален раздел и 28 регионални раздела, съответстващи на административното деление на страната и описващи елементите на нематериалното наследство във всяка една от тях.

Регистърът представлява списък на дейности, свързани с различните типове знания и умения в областта на нематериалното културно наследство, практикувани на територията на България. Важно условие за вписване е тези знания и умения да продължават да се практикуват и да се предават на следващите поколения. Регистърът обхваща шест основни сфери на нематериалното културно наследство: 1) традиционни обреди и празници; 2) традиционно пеене и свирене; 3) традиционно танцуване и детски игри; 4) традиционно разказване; 5) традиционни занаяти, домашни дейности и поминъци; 6) традиционна медицина.

II. Представяне на филми:

1. Български вписвания в Представителната листа на нематериалното културно наследство на човечеството (ЮНЕСКО):
  - Биришките баби – архаична полифония, танци и ритуални практики от региона на Шоплука
  - „Нестинарството, послания от миналото: Панагирът на Св. Св. Константин и Елена в с. Българя”
  - „Традицията на производство на чипровски килими”
  - „Елементи, вписани в Националната представителна листа на нематериалното културно наследство:
    - Дяно Данков – майсторът на старинни оръжия от град Априлци” – НЧ „Просвета”, гр. Априлци и Музей на народните художествени занаяти и приложни изкуства – Троян, обл. Ловеч
    - Девуляското пеене в гр. Неделино” – НЧ „Светлина, гр. Неделино, обл. Смолян
    - „Срещали се два буенца – питали са” – НЧ „Напредък – Юпер 1915”, с. Юпер, общ. Кубрат, обл. Разград
    - „Народният празник Сузова в Пернишко” – Регионален исторически музей – гр. Перник
    - „Дервизски ден в Лесичово” – НЧ „Отец Павсий 1890” – с. Лесичово, общ. Лесичово, обл. Пазарджик
    - „Копани, тъкани „на кори” – Читалище „Пробуда-1958” – гр. Шумен, обл. Шумен

Националната представителна листа на нематериалното културно наследство се изгражда в резултат от реализирането на Националната система „Живи човешки съкровища – България”. Вписването на елементите в Националната представителна листа се утвърждават от Министъра на културата на Република България и официално се обявява на церемония, която по традиция се случва на 24 юни (Еньовден).

www.britishcouncil.bg/researchers

Този проект се финансира от РП за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020” на ЕС, по договор номер 633175

